

Tekst lezen

1. Kijk naar de buitenkant van de tekst: titel, kopjes, afbeelding

Wat zal het onderwerp zijn waarover je gaat lezen?

Wat weet je er al van?

Hoe weet je dat al?

2. Lees de tekst actief. Kom je nog moeilijke woorden tegen in de tekst? Gebruik dan de woordhulp. Gebruik de volgende tekens bij de tekst om te laten zien dat je actief leest.

X	Dit klopt niet met wat ik al wist/dacht.
*	Dit is belangrijk.
?	Hier heb ik een vraag bij.
??	Dit snap ik niet.
!	Dit valt me op!
N	Dit is nieuw voor me.

OPDRACHT 1 Zonder hulp: verbanden zoeken

1. De tekst bevat allerlei verbanden. Wat voor verband zal, gezien het onderwerp, zeker in de tekst voorkomen? Leg uit.

2. Beschrijf bij elk tekstdeel waar en hoe de schrijver de genoemde verbanden gebruikt. Noem de zin, het signaalwoord en leg het verband uit. Je kunt daarbij het signaalwoordenoverzicht gebruiken. Gebruik je schrift of een extra blaadje als je te weinig schrijfruimte hebt.

Een ramp	voorbeeld/toelichting, tijd, tegenstelling

Eerdere schokken	tijd, opsomming (2x), tegenstelling, vergelijking
Voorspellen	oorzaak-gevolg, tegenstelling
Dilemma	opsomming, doel-middel, tegenstelling

3. Tussen de zin 'Doordat onder Italië... tot zware aardbevingen' (r. 40-41) en de zinnen 'In 1908 kwamen ... het huidige epicentrum' (r. 41-44) bestaat ook een verband, maar gebruikt de schrijver geen signaalwoord. Welk verband is dat?

OPDRACHT 1 Met hulp: verbanden begrijpen

Uitleg

In een tekst legt een schrijver allerlei verbanden. Verbanden aanbrengen in een tekst is één manier om een samenhangende tekst te laten ontstaan.
Voorbeeld:

Er vielen gelukkig geen doden, maar de materiële schade is groot.

Door het signaalwoord *maar* te gebruiken, maakt de schrijver duidelijk dat de zin een tegenstelling bevat:

geen doden ↔ **grote schade**

Zo kan een schrijver ook andere verbanden aangeven, zoals: middel-doel, oorzaak-gevolg, voorbeeld. Om een verband goed duidelijk te maken, kan de schrijver signaalwoorden gebruiken.

1. Lees de zinnen met signaalwoorden. Schrijf erbij welk verband de schrijver hier duidelijk wil maken.

	Zin	verband
7	Zo omschrijft de ...	
21	... gebouwen was bijvoorbeeld de...	
24	Sinds augustus zijn...	

Tip

Gebruik het signaalwoordenoverzicht.

26-28	Niet alleen..., maar ook...	
31	...eveneens in de Apennijnen...	
40	Doordat onder Italië...	
52	Bovendien is herstellen...	
58	Om alle publieke gebouwen...	
40-44	Tussen de zin 'Doordat onder Italië... tot zware aardbevingen' (r. 40-41) en de zinnen 'In 1908 kwamen ... het huidige epicentrum' (r. 41-44) bestaat ook een verband, maar gebruikt de schrijver geen signaalwoord. Welk verband is dat?	

2. Waren er verbanden die je bij de eerste keer lezen als ? of ?? gemarkeerd had? Zo ja welke?

OPDRACHT 2 Tijd- en ruimteschema maken

1. In de tekst worden verschillende aardbevingen genoemd. Maak een tijdbalk waarin je overzichtelijk weergeeft wanneer de in de tekst genoemde aardbevingen plaatsvonden.

OPDRACHT 3 Vragen beantwoorden over de tekst

1. Als de tekst 'Ramp in Norcia' een tekstdeel bevatte met de kop 'Conclusie', wat zou daar dan in staan?

2. Welke zin zou er vooraf kunnen gaan aan 'Zelfs in Rome werden trillingen gevoeld' (r. 21-22).

3. Wat is materiële schade? Door welke zin in de tekst kun je dat te weten komen?

Weet je ander woord voor *de voorbode* (r. 30)?

4. 'Check jezelf'-vraag:
Wat voor nieuws heb je geleerd uit de tekst?

Ben je tevreden over je aanpak?

Heb je een volgende keer weer het signaalwoordenoverzicht nodig bij opdrachten over verbanden?

Waar zou je de volgende keer meer aandacht aan besteden?

- A. stukjes herlezen
- B. langzamer lezen
- C. teruglezen in andere alinea
- D. ...
- E. ...

5. Waarnaar verwijst het verwijzwoord *die* in regel 57?
